

JAARVERSLAG

PLATFORM BK

PERIODE JULI 2013 - DECEMBER 2014

Platform BK onderzoekt de rol van kunst in de samenleving en vertegenwoordigt kunstenaars, ontwerpers en andere culturele producenten.

**VOEDT HET
DEBAT OVER
DE ROL VAN
KUNST IN DE
SAMENLEVING**

**VOERT ACTIEVE
LOBBY VANUIT
ONDERZOEK EN
REFLECTIE**

**BRENGT HET HUIDIGE
KUNSTLANDSCHAP
IN KAART**

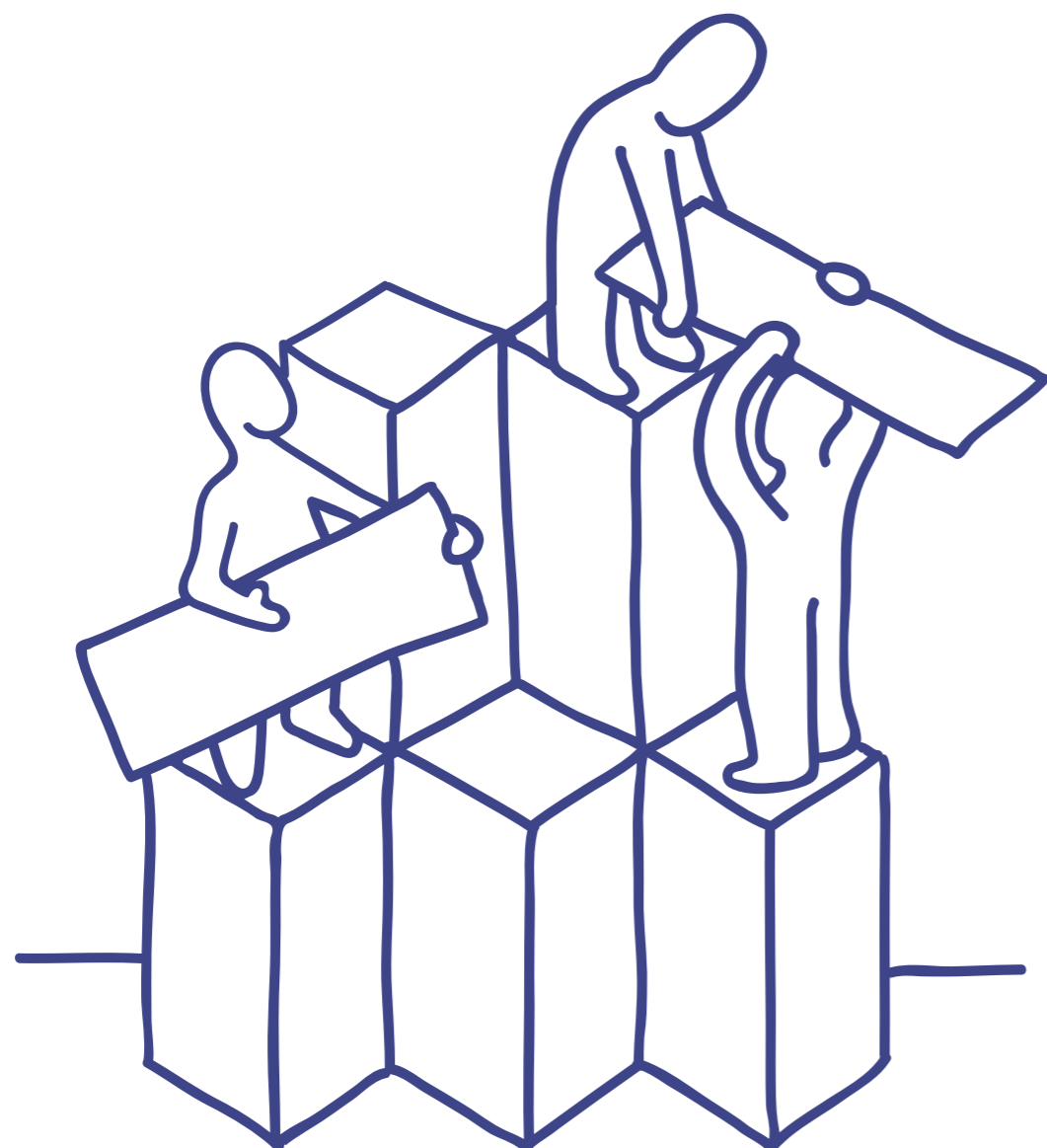
**BRENGT
MAKERS EN
BELEIDSMAKERS
BIJ ELKAAR**

**SPREEKT VANUIT
HET VELD MET
MEDIA EN POLITIEK**

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING: MEER LEDEN, MEER INVLOED	7
DE ERVARING VAN EEN NIEUWE MEDEWERKER	12
ACTIVITEITEN PBK JULI 2013 - DECEMBER 2014	
Activiteiten openbaar	14
Achter de schermen	26
Organisatie	32
UITGELICHT	
I. Inventarisatie praktijk kunstenaarshonorarium	40
II. Debat: It's very political - engagement in de kunst	42
III. Platform BK en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	46
BUDAPEST AND BEYOND	50
SPONSOR EN FONDSSENWERVING	58
LEDENWERVING	62
FINANCIËEL JAARVERSLAG	66
Financieel overzicht 2013	68
Financieel overzicht 2014	69
OVER PLATFORM BK	
Wie is PBK?	72
Vertaal team & Weerwoord team	74
COLOFON	78

Inleiding jaarverslag PBK 2013-2014

MEER LEDEN, MEER INVLOED

Drie grote debatten: 'Open voor publiek' (W139), 'Under Pressure' (Witte de With), 'It's Very Political' (KNAW), het eerste Nederlandse onderzoek en rapport over kunstenaarshonoraria, nieuwe weerwoorden en opiniestukken gedrukt in de landelijke pers, een zeer succesvolle campagne tegen het afschaffen van het zelfstandigenaftrek Blijfjijzpz'er, gezamenlijke actie met organisaties uit de podiumkunsten over talentontwikkeling (de coaches zijn van de baan!), en verdere gesprekken met OCW over het belang van de kunst en de preciaire positie van de 'humuslaag'.

Dit is maar een greep uit de activiteiten van Platform Beeldende Kunst van het afgelopen anderhalve jaar, de lijst is veel langer (zie elders in het verslag), maar alleen al uit bovenstaande voorbeelden spreekt één overduidelijke conclusie: Platform BK heeft haar positie gevonden in het kunstlandschap en is here to stay!

Of zoals (PBK lid) Steven ten Thije het stelde na het debat 'It's Very Political':

Ik ben jullie zeer erkentelijk dat jullie deze rol op jullie hebben genomen en vind dat PBK echt een zeer waardevolle bijdrage blijft leveren aan de consolidatie van de discussie en bewustwording zoals deze post-Zijlstra heeft plaatsgevonden.

We hebben hard gewerkt aan onze organisatie en we zijn erg blij met de nieuwe mensen die erbij zijn gekomen. Onze communicatie-'afdeling' is versterkt met een social media redacteur, Germa Roos, een communicatiedeskundige, Fransje Melief, en ontwerpstudio Inherent - die onder meer de poster 'De Verbeeldingsstorm' voor ons heeft ontworpen en gedrukt (deze hangt op meerdere academies, bij FNV KIEM en het ministerie van OCW). We hebben afscheid moeten nemen van onze coördinator Sandra Geerlings, webredacteur Nynke Besemer en Irene de Craen die verantwoordelijk was voor o.a. Het Initiatief. Carine Portengen, Sandra Enting en Youri Appelo hebben ons team versterkt en ook de Clusters gaan nu echt van start gecoördineerd door Iris Bruning.

Ook hebben we hard gewerkt aan het definiëren van een aantal hoofdlijnen, dossiers, die we willen uitzetten, agenderen en zo mogelijk implementeren in de toekomst. Denk aan geldstromen in de kunstsector, hieronder vallen onder meer het onderzoek kunstenaarshonoraria, de website logo-paint.com en de blijfjijzpz'er-actie. Of over de toegankelijkheid van kunst en de rol van kunstkritiek met de twee debatten 'Open voor Publiek' en 'It's Very Political', waarin het veld direct in gesprek kon gaan met de critici.

Tegelijkertijd hebben we banden gelegd met andere organisaties en beleidsmakers. We hebben goede gesprekken gevoerd met het ministerie van OCW en via BKNL bouwen we aan constructieve relaties. Ook buiten Nederland, in o.a. Canada, België, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk en Hongarije, zijn we bezig contacten te leggen met organisaties waarmee we gedeelde belangen hebben.

Deze contacten zullen we in het nieuwe jaar onder meer gebruiken om een inventarisatie van het Europese kunstlandschap te maken. Verder wordt er gewerkt aan een nieuwe versie van Weerwoord onder leiding van Vincent van Velsen. Ook Art Matters zal worden geactualiseerd door Joram Kraaijeveld. Deze projecten zullen op de (nog te ontwerpen) vernieuwde website nog beter de functie van Platform BK als dé plek voor informatie over de kunstsector versterken.

We zijn oprecht - en terecht volgens mij - zeer trots op wat we in ongeveer 2 1/2 jaar tijd hebben opgebouwd. Dat had niet gekund zonder onze leden. De bron van inkomsten is de contributie van de leden, die ons in staat stelt om reiskosten te vergoeden, debatten te organiseren en broodjes en lunch te kopen als we gezamenlijk op kantoor werken. We komen net rond, maar zouden veel meer kunnen doen met meer leden. Aan onze huidige leden zou ik willen zeggen: maak je buurman lid, je collega, je docent. Met ieder nieuw lid wordt jouw lidmaatschap meer waard, want hoe meer leden, hoe meer armslag, hoe meer invloed.

En er is voorlopig genoeg te doen.

Rune Peitersen, voorzitter.

PLATFORM BK

VOEDT HET DEBAT OVER DE ROL VAN KUNST IN DE SAMENLEVING

Vereniging Platform Beeldende Kunst onderzoekt de rol van kunst in de samenleving en vertegenwoordigt kunstenaars, ontwerpers en andere culturele producenten.

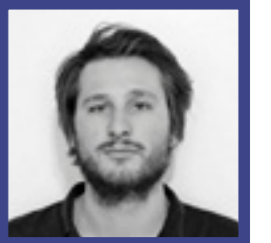
DE ERVARING VAN EEN NIEUWE MEDEWERKER

- YOURI APPELO

Al voordat ik in 2013 afstudeerde als docent Beeldende Kunst en Vormgeving werd de Nederlandse kunstsector getroffen door bezuinigingen. De veranderingen waren voor mij direct voelbaar, onder meer in het kunstonderwijs dat ik volgde. Toen ik in datzelfde jaar aan de master Museologie in Amsterdam begon, leek het mij tijd geworden om zelf actiever bij te dragen aan de sector. Op dat moment kon ik hier nog geen exacte invulling aan geven, totdat ik in aanraking kwam met Platform Beeldende Kunst. Snel na een eerste kennismaking sloot ik mijzelf aan bij PBK. Wat mij erg aantrok aan PBK was dat het een "grassroot" initiatief is van mensen uit allerlei hoeken van de sector.

Deze vorm van organisatie schept de vrijheid om eigen doelen te stellen, om iedereen die geïnteresseerd is te betrekken. Om als een schakel te fungeren, maar ook om een platform te bieden waar actuele thema's bediscussieerd worden. En in mijn startperiode waardeerde ik het enorm dat de organisatie van PBK ook een platform op zichzelf is, een afspiegeling van de sector. Door de diversiteit van achtergronden en visies van de medewerkers wordt er nooit gewerkt vanuit één 'juiste' invalshoek, maar al de keuzes en bewegingen van PBK worden eerst uitvoerig bediscussieerd en besproken. Hierdoor vertegenwoordigt PBK, naar mijn mening, nooit een eenzijdige visie.

"Wat mij erg aantrok aan PBK was dat het een "grassroot" initiatief is van mensen uit allerlei hoeken van de sector."

Gezien mijn eigen achtergrond in kunsteducatie en museologie leek het mij waardevol om ook uit deze hoek input te geven, en zo het team van PBK te verbreden met weer een andere blik. Gedurende het afgelopen jaar werkte ik aan een inventarisatie van het kunstlandschap, dus: wat voor belangenverenigingen zijn er te vinden in Nederland? Welke fondsen? Welke opleidingen? Welke instellingen? Op deze manier ontstond er inzicht in de structuur van de kunstsector. Na een korte pauze gehad te hebben de afgelopen maanden, waarin ik stage liep in Berlijn bij het Hamburger Bahnhof Museum für Gegenwart, ga ik in 2015 weer aan de slag voor PBK, en mij weer 100% inzetten voor de sector en een gezond kunstklimaat!

ACTIVITEITEN PBK JULI 2013 - DECEMBER 2014

ACTIVITEITEN OPENBAAR

3 DEBATTEN	2 OPEN GESPREKKEN	1 INFORMATIE AVOND
3 CAMPAGNES	1 GESPREK	2 VOORSTELLEN
6 PRESENTATIES	34+ PUBLICATIES WEBSITE PBK	12+ PUBLICATIES ELDERS

Lees meer over
It's very Political
in Uitgelicht II op
p.42 ▶

ACTIVITEITEN GEORGANISEERD

It's Very Political

KNAW, Amsterdam

Under Pressure

Witte de With, Rotterdam

Open voor Publiek

W139, Amsterdam

Gesprek met de fondsen 2

Onomatopee, Eindhoven

Over Schijnzelfstandigheid, FNV Kiem

OT301, Amsterdam

Gesprek met de fondsen 1

Nest, Den Haag

DEBATTEN DEELNAME

Spaces in Dialogue

Kunstvlaai, Amsterdam

Kunstvlaai seminar

Beyond Allegories

Stopera, Amsterdam

Niet in onze naam

Korenbeurs, Antwerpen

Kunstpitstop

OT301, Amsterdam

Cultuurdebat

Groningen

ACTIES

Maak zelf een
logo-painting ▶

Logo Paint

www.logo-paint.com

Open brief aan Bussemaker

ivm talentontwikkeling

Lees meer over
PBK en OCW
op p.46 ▶

Gesprek Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

ivm talentontwikkeling

Hang en stageld

voorstel

De Verbeeldingsstorm

poster drukken en verspreiden

Blijfijzpz'er

met FNV KIEM en Kunsten '92

PRESENTATIES

Lees meer over
PBK in Boedapest
op p.50 ▶

FKSE Boedapest

Hongarije

Topgemaakt

Textielmuseum, Tilburg

Kunstvlaai 2014

Open dag Mondriaan Fonds

Mondriaan Fonds, Amsterdam

Gemeentelijke Cultuurcongres

De Doelen, Rotterdam

The Fifth Season

Outline Gallery, Amsterdam

Under pressure - Witte de With, Rotterdam

Open voor publiek - W139, Amsterdam

Gesprek met de fondsen 1 - Nest, Den Haag

Gesprek met de fondsen 1 - Nest, Den Haag

DE VERBEELDINGSSTORM
2011 - 2014

P L A T F O R M B O O K

P L A T F O R M B O O K

1146
Artists
1000
1071000
Brno

Stichting 1040
BEELD VOLGT

Kunstpl
art.

Zolder Museum

W139

The Ridder

EX-NU
BEELD VOLGT

Kunsthuis SYB

Kunstenaarscollectief Beyoncé

IS-projects

Stichting Ruimtevaart
RUI MTEV AART

The Naked

Non-Isot
Kees Brakke Front
Ned
Wier Verly

KIK
ik

Kadnium

In Your Living Room

Jegens en Tevens

TeTo Projects

Quartier
Museum
Eindhoven
ASSEMBLY

Oonomatopoe

OT301

Stichting NAC

Stichting STRP
STRP
NET O' TECHNOLOGY

TAAK

GEPUBLICEERD OP WEBSITE PLATFORM BK

- 12 Opiniestukken
- 5 Weerwoorden
- 5 Analyses
- 4 Readers
- Beeldbank
- 8 Vertalingen

GEPUBLICEERD ELDERS/ VERNOEMINGEN IN KRANTEN ETC.

- Volkskrant
- NRC
- Het Parool
- joop.nl
- Metropolis M
- metropolism.com
- Tubelight
- tubelight.nl
- jegensentevens.nl
- RektoVerso.be
- BK-informatie
- Kunst & Podium
- en meer

Niet elk museum kan een Rijksmuseum zijn

Kleinere kunstinstellingen zuchten nog steeds onder de recente bezuinigingen. Laat daar ook oog voor blijven.

Christel Vesters
kunsthistoricus en curator

Duizend journalisten uit binnen- en buitenland, een jubelende Simon Schama, Ruud Gullit in een tv-spotje, meer dan 33.000 bezoekers in het eerste weekend. Wij feliciteren het Rijksmuseum met de heropening! Als straks ook het nieuwe Van Gogh klaar is, is het kwartet aan het Museumplein weer compleet. Nederland kan weer een bloeiende en (commercieel) florerende cultuursector laten zien, en zich meten met steden als Parijs, London, New York.

Terwijl het Rijksmuseum haar deuren opent, dwongen de recente bezuinigingen andere, kleinere kunstinstellingen het afgelopen jaar de deuren te sluiten. In Amsterdam sloot bijvoorbeeld het Nederlands Instituut voor Mediakunst NIMK, in Breda ging Lokaal01 dicht, in Almere sluiten de Paviljoens. En dit is nog maar het topje van de ijsberg. De komende jaren staat andere instellingen hetzelfde te wachten. Gedwongen ontslagen, fusies of inkrimping van het programma of aankoopbudget zijn nu al aan de orde van de dag.

Begrijp me niet verkeerd, het is niet mijn bedoeling om spelbreker te zijn en de feestvreugde rondom de 'Grande Opening' van het Rijksmuseum te bederven. Maar een moment van bezinning lijkt mij op zijn plaats.

Het beeld dat lijkt te ontstaan, is dat nu de grote, prestigieuze topinstellingen aan het Museumplein hun deuren weer hebben geopend, alles in kunstenland weer koek en ei is. Dit positieve doch eenzijdige beeld is aantrekkelijk in veel opzichten: Amsterdam ziet zoveel kansen voor de toeristenindustrie dat zij dit jaar sa-

Lange rijen bezoekers voor het Rijksmuseum.

FOTO ANP

Succes van de een kan tegen de ander worden gebruikt

men met onder meer de musea 3 miljoen euro extra investeert in city marketing, bovenop het jaarlijkse budget van meer dan 12 miljoen euro.

Hier kunnen de kleinere instellingen natuurlijk nooit tegenop. Dat wordt ook niet verwacht. Maar waar het hier om draait, is de beeldvorming en het gemak waarmee het succes van de een als argument gebruikt kan worden tegen de ander. Ik hoor politici al zeggen: "Het gaat toch hartstikke goed met de Nederlandse kunst? Kijk naar het Museumplein, lange rijen, meer dan 30.000 bezoekers!"

Het is een beeld dat in Den Haag aanslaat: hoge bezoekersaantallen plus volop media-aandacht staat gelijk aan succes. Het plaatje beantwoordt aan het idee dat wanneer je vooral in de topsectoren investeert, het met 'de rest' wel goed komt. Maar deze topinstellingen hebben vaak decennia, zo niet eeuwen de tijd gehad om succesvol en prestigieus te worden.

Het ongewilde effect is een klimaat waarin er nauwelijks ruimte overblijft voor instellingen die juist uit het zicht van de mainstream functioneren. Ook voor die kunst is er publiek en waardering. Niet elk museum kan een Rijksmuseum zijn. Voor vele anderen ligt hun kracht in het in de luwte. Laat daar ook oog voor blijven.

Dit is een verkorte versie van een essay dat Christel Vesters schreef op verzoek van Platform Beeldende Kunst.

**ACTIVITEITEN PBK
JULI 2013 - DECEMBER 2014**

ACHTER DE SCHERMEN

18

BIJEENKOMSTEN

GESPREKKEN GEVOERD OP KANTOOR PBK

Ministerie van OCW

- Verkenningsgesprek met beleidsmedewerkers van de afdeling Beeldende Kunsten.
- Constructief gesprek over de implementatie van het incidentele talentontwikkelingsbudget.
- Vaste gesprekspartner rondom de stapeffecten van de cultuurbezuinigingen.
- Vaste gesprekspartner rondom het atelierbeleid en de huidige verschuivingen daarin.

AICA Nederland (International Association of Art Critics)

- Kennismakingsgesprek met Robert-Jan Muller en Roos van der Lint.

Voordekunst

- Gesprek met Roy Cremer over de vertegenwoordiging van de beeldende kunsten op Voordekunst.nl.

Beroepsvereniging Beeldende Kunst (BBK)

- Kennismakingsgesprek met Alex Schreiner en bestuurslid.
- Uiteenzetting belangenstrategie met Jonna van 't Hof.

FNV Kiem

(Federatie Nederlandse Vakbonden voor de cultuursector)

- Uiteenzetting belangenstrategie met Peter van den Bunder.
- Gesprek over het atelierbeleid met Anne-Jan de Graaf't Hof.

Jubilee

- Kennismakingsgesprek en bespreking over eventuele samenwerking.

Steen in de Vijver

- Kennismakingsgesprek en bespreking over eventuele samenwerking.

Kwink groep

- Adviesgesprek over de invulling van het enquêteonderzoek naar talentontwikkeling.
- Adviesrol over de samenstelling van de klankboordgroep voor het onderzoek naar talentontwikkeling.

Verschillende organisatie en individuen uit de podiumkunsten

- Samenwerkingsgesprek met verschillende organisaties uit de podiumkunsten ter voorbereiding op het gesprek met OCW over talentontwikkeling.

BK info

- Samenwerkingsgesprek met Xandra Nibbeling en Kamiel Verschuren over een gratis lidmaatschap voor nieuwe Platform BK leden.

Cultuurpers

- Samenwerkingsgesprek met Wijbrand Schaap over toekomstperspectieven en samen optreden.

Canadese onderzoekers: Edith Brunette en François Lemieux

- Informatief gesprek over de rol van Platform BK in Nederland, en de overeenkomsten met situaties buiten de grenzen.

BKNL**Een informeel overleg van organisaties die opkomen voor het belang van beeldend kunstenaars, museum, presentatie-instellingen en galleries in Nederland.**

- Deelname BKNL.
- Rapport Kunstenaarshonoraria.
- Deelname stuurgroep rapport kunstenaars.
- Deelname werkgroep pilot kunstenaarshonoraria.

Lees meer over het
Kunstenaarshonoraria
in *Uitgelicht I* op p.40 ▶

KUNSTEN '92**K'92 Platform Makers bijeenkomsten****VAP (VISUAL ARTS PLATFORM) BIJEENKOMST VAN EUROPESE NATIONALE FONDSEN ('MONDRIAAN FONDSEN')**

Kopenhagen december 2014, gesprekken over kunstenaarshonorarium

ATELIER/BROEDPLAATSBELEID MET FNV KIEM, BBK, SWWK

Overleg december 2014

Inspraak gemeenteraad Amsterdam namens betrokken organisaties

ACTIVITEITEN PBK JULI 2013 - DECEMBER 2014

ORGANISATIE

10**NIEUWE
MEDEWERKERS****2600****FACEBOOK
VOLGERS****+25000****BEZOEKERS
WEBSITE 2014****242****LEDEN**

KANTOOR

Nieuw kantoor

Nieuwe medewerkers:

Youri Appelo, Germa Roos, Charlie Berendsen, Fransje Melief,
Vincent van Velsen, Joram Kraaienveld, Studio Inherent,
Carine Portengen, Sandra Enting

Nieuwe tarieven voor leden + incasso mogelijkheden

242 leden

WEBSITE

+2100 unieke bezoekers per maand,

+25000 unieke bezoekers in 2014

Nieuwe ontwerp website januari 2014

SOCIAL MEDIA

2600 Facebook volgers

Twitter account

Flickr

DRUKWERK

Kunstlandschap Flyer + folder

PBK flyer

PLATFORM BK

PBK OFFICE WARMING
BEL : 06 2904 81 32

Vereniging Platform Beeldende Kunst onderzoekt de rol van kunst in de samenleving en vertegenwoordigt kunstenaars, ontwerpers, curatoren, critici en andere culturele producenten. Word lid via www.platformbk.nl of stuur deze flyer gefotografeerd op. Vragen: bel 06 29973411, stuur een mailtje naar admin@platformbk.nl of kom op maandagochtend langs op ons kantoor in de Oudekerkplein.

PLATFORM BK

**VOERT ACTIEVE
LOBBY VANUIT
ONDERZOEK EN
REFLECTIE**

Vereniging Platform Beeldende Kunst onderzoekt de rol van kunst in de samenleving en vertegenwoordigt kunstenaars, ontwerpers en andere culturele producenten.

UITGELICHT I

INVENTARISATIE PRAKTIJK KUNSTENAARS- HONORARIUM

Om zicht te krijgen op de praktijk van kunstenaarshonoraria in Nederland is in opdracht van Beeldende Kunst Nederland (BKNL), onder meer in samenwerking met Platform Beeldende Kunst, onderzoek gedaan onder kunstinstellingen (musea en presentatie-instellingen) en beeldend kunstenaars naar honoraria voor kunstenaars bij tentoonstellingen zonder verkoopdoel (het rapport is te downloaden op de website van PBK)¹. Daarmee is een eerste informatieve inventarisatie van de Nederlandse praktijk verkregen. Het onderzoek is uitgevoerd door bureau APE op basis van interviews onder musea, presentatie-instellingen en beeldend kunstenaars en een web-enquête onder kunstenaars.

Onder honorarium wordt verstaan: een vergoeding voor werk ten behoeve van een tentoonstelling, los van een (on)kostenvergoeding. Het blijkt dat driekwart van de geënquêteerde beeldend kunstenaars bij tentoonstellingen afspraken maakt over enige vorm van betaling. Dit kan een honorarium

Zie hier het
volledige **Kunstenaars-
honoraria** rapport

Zie hier de
PBK reader
Kunstenaarshonoraria

betreffen of een onkostenvergoeding voor bijvoorbeeld transport- of verzekeringskosten. In tweederde van de gevallen is geen sprake van een honorarium. Als er wel een honorarium wordt geboden ligt dat meestal tussen € 150 en € 3.500; variërend van een honorarium voor één tentoongesteld werk in een groepsexpositie tot een bedrag voor een solotentoonstelling.

In het rapport worden door kunstenaars en musea ook vormen van niet-financiële honorering benoemd, waarbij zichtbaarheid en professionele ontwikkeling centraal staan. Vooral grotere bekendheid kan leiden tot nieuwe inkomstenbronnen, en één op de tien kunstenaars zegt hier financieel baat bij te hebben. Er bestaat in Nederland geen honoreringsrichtlijn of model met een nationale werking. Ieder museum en iedere presentatie-instelling hanteert een eigen honoreringsbeleid. Uit het onderzoek blijkt dat zowel (een deel van de) musea en presentatie-instellingen als beeldend kunstenaars bereid zijn tot betere afspraken en onderlinge afstemming over honorering te komen.

In de zomer van 2015 zal dan ook nader onderzoek naar kunstenaars-honoraria worden gedaan bij kunstinstellingen. De uitkomsten uit dat onderzoek wordt momenteel door een werkgroep bestaande uit FNV Kiem, De Zaak Nu, de Museumvereniging en Platform BK uitgewerkt tot richtlijnen omtrent kunstenaarshonoraria en een implementatieplan voor deze richtlijnen.

¹ Behalve een inventarisatie van de Nederlandse praktijk schetst het rapport een historisch perspectief en geeft het een beeld van modellen uit het buitenland voor honorering en vergoeding van kunstenaars.

* Bron: Persbericht Platform BK

UITGELICHT II

DEBAT: IT'S VERY POLITICAL – ENGAGEMENT IN DE KUNST

Naar aanleiding van discussie in de media organiseerde Platform BK op 9 december 2014 een rap uitverkochte debatavond over engagement in de kunst. Kunstcriticus Hans Den Hartog Jager, socioloog Merijn Oudenampsen, filmmaker Renzo Martens en Van Abbe-conservator Steven ten Thije gingen met elkaar in gesprek onder leiding van moderator Jeroen Boomgaard (een videoverslag van het debat is te zien via de website van PBK).

De vier sprekers zetten achtereenvolgens hun standpunten uiteen. Merijn Oudenampsen stelt allereerst dat Den Hartog Jagers standpunt over het gebrek aan maatschappelijke impact van geëngageerde kunst is gebaseerd op een foutieve analyse van de Romantiek, namelijk dat kunstenaars artistieke vrijheid hebben verkregen door het inleveren van hun maatschappelijke

Bekijk hier het
volledige videoverslag
van **It's very political**
▶

Bekijk hier het
OCW-initiatief
The Art of Impact
🌐

invloed. Volgens Oudenampsen is Den Hartog Jagers visie politiek en normatief in plaats van empirisch, en acht Den Hartog Jagers' visie representatief voor de behouden mentaliteit in de Nederlandse kunstwereld, welke zou hebben bijgedragen aan het vijandige klimaat dat tot de bezuinigingen van Halbe Zijlstra leidde.

Renzo Martens betoogde dat in economische en politieke termen kritisch engagement uiteindelijk weinig effect zal hebben. Het support systeem voor het kritisch engagement dat in kunstinstellingen wordt getoond, blijft meestal buiten de analyse. Dat maakt veel van de politieke posities binnen die kunstwerken enigszins ijdel. Toch gelooft Martens in kunst die de wereld kan veranderen, zo lang je je als kunstenaar bewust bent van je eigen medeplichtigheid aan de situatie die je bekritiseert en je niet verschuilt achter ijdele, goede daden.

Hans den Hartog Jager refereert vervolgens aan het nieuwe OCW-initiatief The Art of Impact. Hij beschouwt dit als een simplistische combinatie: sociaalkritische kunst waarvan het ideologische kader door een PvdA-VVD kabinet wordt gepropageerd. Ironisch genoeg weet geëngageerde kunst

die impact op eigen kracht nauwelijks te bewerkstelligen. Hedendaagse geëngageerde kunst is van goede wil, maar faalt in artistiek opzicht, waardoor het op beide vlakken nauwelijks betekenis heeft. Het huidige kunstsysteem is volgens den Hartog Jager nog altijd gebaseerd op de dwingende ideologie van de Romantiek, in die zin dat kunst een eigen domein met eigen normen en regels binnen de maatschappij vormt. Zij miskennen echter dat die autonomie tegenwoordig moet worden bevochten, door de vermenging van kunst en kapitalisme in de laatste vijftwintig jaar. Want zo stelt hij: Hoe geloofwaardig ben je als kunstenaar, wanneer je leunt op het systeem dat je bekritiseert?

Volgens Steven ten Thije ligt de klemtoon in deze discussie meteen al verkeerd. Engagement kan aanwezig zijn in het werk zelf, maar schuilt evengoed in de presentatie en receptie ervan. Kunstwerk en context bepalen volgens Ten Thije samen de betekenis. Kunst is volgens Ten Thije niet langer een speeltje van de elite, maar staat midden in de democratische gemeenschap. Hoewel de overheid heeft geïnvesteerd in de productie en ondersteuning van kunst en instellingen, wordt weinig aandacht (en geld) besteed aan receptie en reflectie. Praten over kunst wordt als secundair beschouwd, maar zonder

goede kunstcritiek is er geen goed kunstklimaat. Ten Thije kan zich net als Oudenampsen niet vinden in Den Hartog Jagers visie op de Romantiek en meent dat we op zoek moeten naar een nieuwe manier van omgang met kunst.

Jelle Bouwhuis (SMBA) en filosoof Bram Leven worden als referenten gevraagd om een reactie. Bouwhuis constateert dat zowel media als musea het cv en de 'status' van een kunstenaar teveel voorop stellen, waardoor de inhoud pas op de derde plaats komt. Veel van wat aan geëngageerde kunst wordt geproduceerd, gebeurt echter onder de radar van media en musea. Het is belangrijk de verschillende bestaande engagementen naar boven te krijgen, zonder meteen te oordelen over goed of slecht. Tot slot merkt hij op dat Den Hartog Jager zich waarschijnlijk meer in het commerciële circuit begeeft, waar andere intrinsieke waarden gelden. Bram Leven is benieuwd wat precies wordt bedoeld met de impact van geëngageerde kunst. Meer hoogopgeleiden betekent niet meer begrip voor kunst, en stijgende museumbezoeken hangen evengoed samen met de algehele groei van de cultuurindustrie. Tot slot is hij het niet eens met de kritiek op Hans den Hartog Jager dat kunstcritici enkel kwaliteitsoordelen zouden mogen geven: volgens Leven is van hen meer nodig dan dat.

Als vervolg op de afzonderlijke betogen gaan de panelleden met elkaar in gesprek. Er vormt zich een goede discussie, waar ook het publiek bij betrokken wordt door hen de kans te geven vragen te stellen aan de panelleden. Na ruim twee uur discussiëren komt het debat ten einde. Een vervolg is al gepland.¹

¹ Bron: Verslag van auteur en curator Yasmijn Jarram

UITGELICHT III

PBK EN HET MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Naar aanleiding van de open brieven in het najaar van 2014 vanuit de culturele sector en het daaropvolgende overleg waar ook PBK deel van uitmaakte, heeft minister Jet Bussemaker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, goed geluisterd naar de kritiek uit het veld. Het is dan ook een compliment aan het gehele veld voor de constructieve opstelling. Het ministerie is van mening dat we een politiek belangrijk signaal hebben afgegeven door een eendrachtig veld te tonen.

In de brief van de minister naar de kamer d.d. 23 oktober, heeft ze een aantal belangrijke aanpassingen aangekondigd in haar aanpak van talentontwikkeling in de culturele sector. Voor de beeldende kunstsector betekent dit onder meer een verruiming van de Werkbijdrage Jong Talent

Lees hier de
**brief van minister
Bussemaker (OCW)
aan de Tweede Kamer**
📄

(vroeger startstipendium) en van de meester-gezelregeling. Belangrijk is ook dat het geld dat gereserveerd was voor coaching nu wordt ingezet in overleg met de sector.

Deze ontwikkeling benadrukt nog maar eens het nut en de noodzaak van de culturele sector om zich te organiseren en een goede vertegenwoordiging te hebben. De volgende stap is de nieuwe cultuurnota (2017-2020). We hebben er goede hoop op dat de minister ook dan naar de sector zal gaan luisteren, maar gaan nergens vanuit. Een ding is zeker: met hoe meer we zijn, hoe meer invloed we kunnen uitoefenen.

PLATFORM BK

BRENGT MAKERS EN BELEIDMAKERS BIJ ELKAAR

Vereniging Platform Beeldende Kunst onderzoekt de rol van kunst in de samenleving en vertegenwoordigt kunstenaars, ontwerpers en andere culturele producenten.

BUDAPEST AND BEYOND

- RUNE PEITERSEN

In november 2014 gingen Yuri en ik op uitnodiging van het FKSE naar Boedapest. FKSE is een belangenorganisatie voor jonge kunstenaars gevestigd in Boedapest. Viavia hadden ze over PBK gehoord en ons gecontacteerd met de vraag of wij iets wilden vertellen over onze organisatie en vooral over 'hoe zelf initiatief te nemen'.

Eenmaal aangekomen bleek snel dat onze gastheren en wij uiteenlopende ideeën hadden over onderwerpen zoals overheidsfinanciering en bemiddeling van kunst, en de rol van privaatininitiatief en -financiering in de culturele sector.

Hongarije kampt al jaren met een steeds strenger wordend rechts regime. Zaken als kritische reflectie, persvrijheid, en respect voor de mening van de ander worden eerder als obstakels dan voorwaarden gezien voor een (democratische) samenleving. Binnen dat kader was de verbazing groot bij onze gastheren dat wij juist voor meer overheidsfinanciering pleiten (oftewel dat de overheid verantwoordelijkheid neemt voor het medescheppen van

een gezond klimaat dat kritische reflectie bevordert als voorwaarde voor een open samenleving). Zij wilden juist minder overheidsbemoedienis om voorwaarden te kunnen scheppen voor een alternatief kritisch discours. Ook wilden ze graag meer horen over strategieën voor bijvoorbeeld financiering van deze alternatieven.

“Onze gastheren waren verbaasd dat wij juist voor meer overheidsfinanciering pleiten”

Naar aanleiding van deze eerste verkennende uitwisseling van gedachten, gingen we goed kijken naar onze eigen positie en relatie met de Nederlandse overheid. In onze presentatie besloten we steeds bij iedere slide te vermelden hoe het desbetreffende project financieel tot stand was gekomen, bijvoorbeeld door overheidsgelden, vrijwilligerswerk, ledencontributie, partners of sponsors. Dit was voor ons een goede les en maakte onze positie gelijk duidelijk aan het publiek. Ja, we vinden dat de samenleving via de overheid een kritisch discours moet steunen. Tegelijkertijd moeten er ook alternatieve financieringsmodellen ter beschikking zijn om te voorkomen dat er een ongezonde afhankelijkheid ontstaat.

We hebben tijdens de presentatie uitgebreid gesproken over (een aantal van) de samenwerkingsverbanden en individuen die zich inzetten voor de kunst door ons verzameld onder 'Het Initiatief'. Dit werd zeer goed ontvangen, vooral de verscheidenheid van de vele initiatieven en het 'doe-het-zelf' gehalte leek zeer inspirerend te werken.

Door onze ontmoeting met FKSE werd het ons duidelijk dat we te weinig weten over hoe het er aan toegaat in andere landen met betrekking tot kunstbeleid, en vooral ook hoe er over nagedacht wordt. Naar aanleiding hiervan hebben we besloten een 'weerkaart' te maken van de Europese situatie omtrent kunstbeleid. Denk aan een aantal simpele vragen zoals bijvoorbeeld: Financieringsmodellen en geldstromen?, Kunstenaars-honoraria?, Rol van overheid/privaatgeld?, et cetera.

We hopen een begin te kunnen maken met een online database die inzicht biedt in hoe het er in omringende landen aan toegaat, en tegelijkertijd ook contacten te leggen met verwante organisaties in het buitenland.

Autonomous Artist

Please choose preferred dependency

Government

Sponsor

Public Funding

Client

Rich Parents

Gallery

PLATFORM BK

BRENGT HET HUIDIGE KUNSTLAND- SCHAP IN KAART

Vereniging Platform Beeldende Kunst onderzoekt de rol van kunst in de samenleving en vertegenwoordigt kunstenaars, ontwerpers en andere culturele producenten.

SPONSOR EN FONDSENWERVING

Platform BK vertegenwoordigt kunstenaars, ontwerpers en andere culturele producenten en daarom is een zekere onafhankelijkheid evident. We zijn voorzichtig betreft structurele subsidiebijdragen. De mogelijkheden hiervoor zijn ook beperkt. Naast contributie en kaartverkoop zijn er momenteel geen inkomsten die de organisatie in de basis financieren. Projectsubsidies passen wel goed bij onze programmering. In 2013 is er een spoedbijdrage ontvangen van circa 4000 euro voor het tweede publieke debat 'Under Pressure' bij Witte de With. Waarvan 10% in 2015 uitgekeerd wordt. Een prettige vorm van sponsoring is de samenwerking met partijen die hun faciliteiten ter beschikking stellen voor onze programmering. Voor het eerste debat 'De (on)toegankelijkheid van de kunst' in maart, heeft W139 haar zaal kosteloos ter beschikking gesteld. Voor 'Under Pressure' in mei hebben we zonder vergoeding gebruik kunnen maken van het auditorium van Witte de With in Rotterdam. Tweemaal organiseerden we een informatieavond met de fondsen waarvoor Nest in Den Haag en Onomatopoeie in Eindhoven hun ruimte beschikbaar stelden. Bij het debat 'It's Very Political' (9 dec 2014) is er nauw samengewerkt met de Koninklijke Nederlandse Akademie voor Wetenschappen (KNAW), in het bijzonder de AVK (Akademie voor Kunsten) en haar voorzitter Barbara Visser. Zij stelden de grote Tinbergenzaal in het Trippenhuis ter beschikking en verzorgden alle overige facilitaire diensten, inclusief professionele video opname van de avond, een maaltijd voorafgaande aan het debat voor de sprekers en versnaperingen na afloop van het gesprek. Het was niet toegestaan een entreprijs te heffen omdat de AVK een publieke functie nastreeft en geen geld wil innen voor haar evenementen. De overige kosten (honoraria, publiciteit en arbeidskosten Platform BK) kwamen voor rekening van Platform BK.

¹ In het geval van 'It's Very Political' was het niet toegestaan om een entreprijs te heffen daar de AVK een publieke functie nastreeft en daarom geen geld wil innen voor haar evenementen.

Open voor publiek - W139, Amsterdam

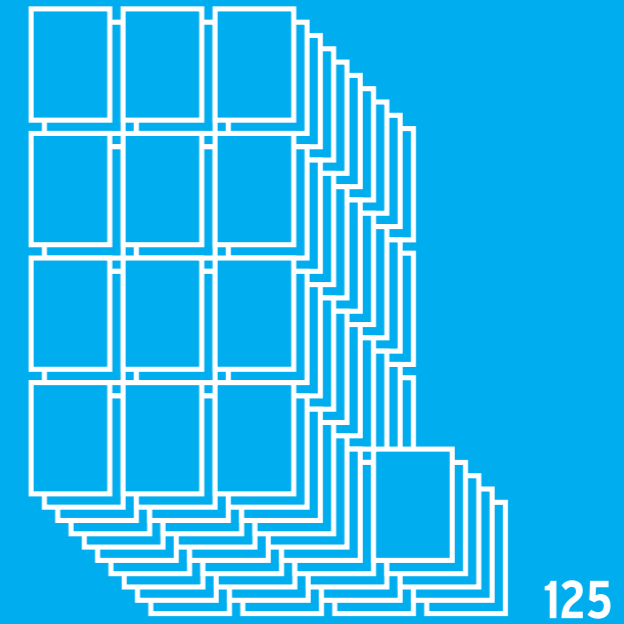
LEDENWERVING

Aan het begin van 2014 telden we een achterban van circa 125 individuen, aan de start van het 2015 zijn er 242 leden. Bijna een verdubbeling! Deze steun bevestigt dat er belang wordt gehecht aan het bestaan van PBK. Door een groeiende achterban komt Platform BK beslagen ten ijs en kunnen we meer invloed uitoefenen.

Ledenwerving is een taak op zich. Gelukkig gaat de aanwas gelijk op met de zichtbaarheid van onze activiteiten. De komst van een analoog en digitaal informatiepakket die eenvoudig te verspreiden is, moet het belang van Platform BK inzichtelijker maken voor derden. Ook de komst van een vernieuwde website draagt hier aan bij.

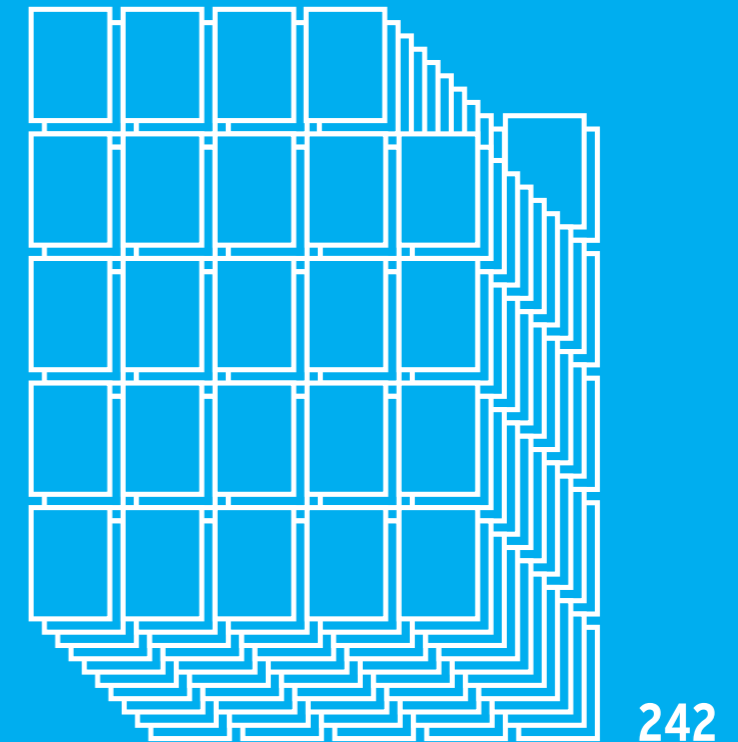
LEDENAANTAL

JANUARI 2014

JANUARI 2015

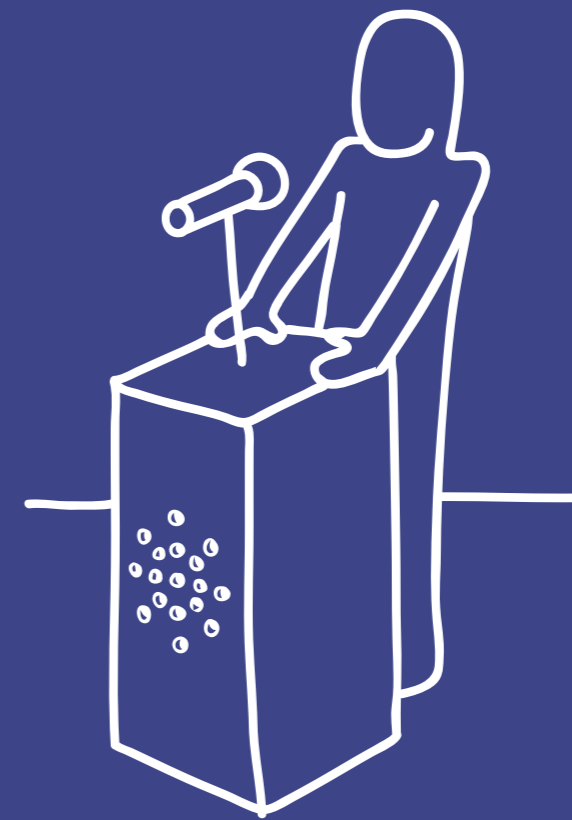
93,6% TOENAME

PLATFORM BK

SPREEKT VANUIT HET VELD NAAR MEDIA EN POLITIEK

Vereniging Platform Beeldende Kunst onderzoekt de rol van kunst in de samenleving en vertegenwoordigt kunstenaars, ontwerpers en andere culturele producenten.

FINANCIËEL JAARVERSLAG

Een basis

De steun van de leden vormt de ruggengraat van de organisatie. Het geeft financiële onafhankelijkheid en overtuigingskracht aan onze activiteiten. De middelen worden onder meer aangewend om de huur te betalen van ons (kleine) kantoor en de reiskosten te vergoeden van medewerkers. De contributie is voldoende gebleken om de basiskosten van Platform BK te kunnen dekken. Een belangrijke kanttekening is de ontoereikendheid van het budget om de medewerkers een structurele vergoeding te geven. Platform BK draait volledig op vrijwilligersbasis, goed voor zo'n gratis 3000 werkuren (1,6 fte!) per jaar. De programmering van lezingen en debatten is tot stand gekomen door de faciliterende bijdragen van de presentatie-instellingen waar de evenementen plaatsvonden. Platform BK dankt haar bestaan aan veel hardwerkende, welwillende individuen en kleine organisaties.

Noodzakelijke groei

Het is ongelooflijk hoe bereidwillig en hard het team werkt. De organisatie is op een transparante en constructieve wijze opgebouwd, waardoor de efficiëntie optimaal en bestendig is. Het zou heel fijn zijn als we deze professionele mensen kunnen blijven betrekken in de organisatie, waardoor Platform BK een stabiele en inhoudelijk sterke speler kan blijven. Er liggen nog allerlei kansen om onze doelstellingen groter en beter kracht bij te zetten. Opnieuw een verdubbeling van het aantal leden zou met een beetje hulp mogelijk moeten zijn en direct de slagvaardigheid vergroten.

Toelichting op de beschreven periode

Platform BK's eerste jaarverslag beschreef het jaar na 27 juni 2012; de dag waarop Platform BK werd gelanceerd. Officieel is PBK op 13 december 2011 notarieel vastgelegd.

We hebben besloten dit recht te trekken door het jaarverslag door te trekken t/m eind 2014. Het opgenomen financieel overzicht betreft geheel 2013 en 2014. In 2016 volgt een jaarverslag dat keurig het jaar 2015 van januari t/m december beschrijft.

Wijziging in procedure betalingssysteem

In het financieel overzicht is te zien dat er in 2013 minder ledengeld binnenkwam ten opzichte van 2014. Dit heeft te maken met een wijziging in het geautomatiseerde administratiesysteem. Eerder factureerden we voor 12 maanden. Per 2014 factureren we de periode van het lopende jaar.

FINANCIËEL OVERZICHT 2013

Inkomsten totaal	5.884
Contributie ontvangen in 2013	2.750
Subsidie	3.134
<hr/>	
Uitgaven totaal	8.376
Kantoorkosten, incl verhuizing	4.967
Reiskosten	1.204
Vrijwilligers lunch, koffie en representatie	147
Website, internet, automatisering	491
Programmering, drukwerk, fee schrijvers, sprekers	1.424
Bank	143
<hr/>	
Schuld	0

Alle bedragen zijn in euro's

FINANCIËEL OVERZICHT 2014

Inkomsten totaal	12.793
Contributie 2013 en 2014	9.706
Subsidie	3.087
<hr/>	
Uitgaven totaal	12.509
Kantoorkosten, incl verhuizing, website, automatisering	4.164
Reiskosten	2.896
Vrijwilligers lunch, koffie en representatie	577
Programmering, drukwerk, fee schrijvers, sprekers	4.615
Bank	257
<hr/>	
Tegoed	2.337
Contributie 2013 en 2014	1.834
Borg sleutels kantoor	160
Deel subsidie 2014	343
<hr/>	
Schuld	0
Schulden	0
Vrijwilligersbijdrage structureel	0

Alle bedragen zijn in euro's

OVER PLATFORM BK

WIE IS PBK

Rune Peitersen (1971) is beeldend kunstenaar en medeoprichter en voorzitter van Platform Beeldende Kunst. In zijn werk be vraagt hij de bronnen en denkbeelden die ten grondslag liggen aan onze visuele wereld.

Yuri Veerman (1982) is kunstenaar en ontwerper, en werkt het liefst met beladen woorden, beelden of symbolen. Het vertrekpunt in zijn werk is de relatie tussen het ongreijpbare idee (crisis, land, volk) en de greijpbare verschijning (munt, vlag, volkslied). Eerder presenteerde Veerman een Stardust Machine die euromunten tot stof vermaalt, vervaardigde hij post-nationalistische vlaggen uit Nederlandse vlaggen en liet hij het Wilhelmus in het Arabisch zingen door de Marokkaans-Nederlandse zangeres Teema. Yuri is medeoprichter van Platform BK en doceert grafisch ontwerpen aan de HKU en Willem de Kooning Academie.

Mariska van den Berg (1964) is kunsthistoricus en werkzaam als onderzoeker,

redacteur en docent. Daarnaast is zij medeoprichter en actief bestuurslid van Platform Beeldende Kunst. In 2013 schreef ze het boek **Stedelingen veranderen de stad - Over nieuwe collectieven, publiek domein en transitie**, dat is verschenen bij uitgeverij Trancity, en voortkwam uit haar onderzoek naar culturele initiatieven die ingrijpen op de stedelijke ontwikkeling.

Yvonne Grootenboer (1979) houdt zich bezig met de financiële zaken van Platform BK en zet zich als actief bestuurslid in om Platform BK lekker te laten draaien en de doelen scherp te houden. Van oorsprong werkend vanuit haar eigen beeldende kunstpraktijk is Yvonne nu als zzp-er onder andere regelmatig werkzaam als zakelijk manager voor beeldend kunstenaar Krijn de Koning, Marres Huis voor Hedendaagse Cultuur in Maastricht en als docent aan de vooropleiding Art & Design van de Hogeschool voor de Kunsten Artez Zwolle.

Jack Segbars (1963) is beeldend kunstenaar, curator en schrijver. Hij houdt zich voornamelijk bezig met de condities en parameters van de kunstproductie. Daarnaast is Jack medeoprichter en actief bestuurslid van Platform Beeldende Kunst.

Lise van Zaalen (1986). In 2013 startte Lise van Zaalen een onderzoek naar de positionering van Platform BK voor de

master Cultuurmanagement aan de Universiteit van Antwerpen. Sindsdien is zij actief in het dagelijks bestuur van Platform BK. In voorgaande jaren behaalde ze een M.A. Nieuwste Tijd aan de UvA en een Bachelor Cultureel Erfgoed aan de Reinwardt Academie. Naast het werk voor Platform BK werkt ze freelance als communicatiemanager bij verschillende kunstorganisaties en wordt ze regelmatig uitgenodigd om advies te geven over beleid, strategie, en sponsor- en fondsenwerving door organisaties en individuen uit het kunstenveld.

Carine Portengen (1976) is kunsthistoricus en coördinator van Platform Beeldende Kunst.

Germa Roos (1990) is verantwoordelijk voor het community management van Platform BK op diverse social media platformen. Middels communicatie en educatie wil zij zichtbaarheid geven aan de veranderingsprocessen binnen de kunstsector. Germa is werkzaam als educatief curator en docent op zelfstandige basis bij o.a. Witte de With, Kunstblock, Garage Rotterdam en Kunsthall Rotterdam. Hiervoor was zij docent aan de vooropleiding van de Willem de Kooning Academie.

Youri Appelo (1991) is afgestudeerd als Docent Beeldende Kunst en Vormgeving

en studeert momenteel Master Museology aan de Reinwardt Academy. Hij houdt zich bezig met het in kaart brengen van netwerken en samenwerkingsverbanden in de Nederlandse kunst sector. Hij wil zich graag bezig houden met een kunst educatief onderdeel binnen Platform Beeldende Kunst.

Sandra Enting (1987) is zelfstandig grafisch ontwerper en sinds kort webredacteur van Platform Beeldende Kunst. Sandra ontwerpt drukwerk en vrije experimentele projecten waarin onderzoek wordt gedaan naar de grenzen van grafisch ontwerp.

Fransje Melief (1975) is kunsthistoricus en werkzaam als grafisch ontwerper. Fransje draagt er middels een heldere communicatie- en social media strategie aan bij dat de pijlers van Platform Beeldende Kunst worden uitgedragen en begrepen door de juiste doelgroepen. In haar dagelijkse werklevens is ze corporate designer, voor zakelijke merken en culturele instellingen.

Studio Inherent is een Rotterdamse studio voor vormgeving, opgericht door ontwerpers Dennis van Gaalen (1986) en Eline Wieriks (1988).

VERTAAL TEAM

Philippine Hoegen
Sjoerd Jurkovich
Sarah van Lamsweerde
Carolien Stikker

WEERWOORD TEAM

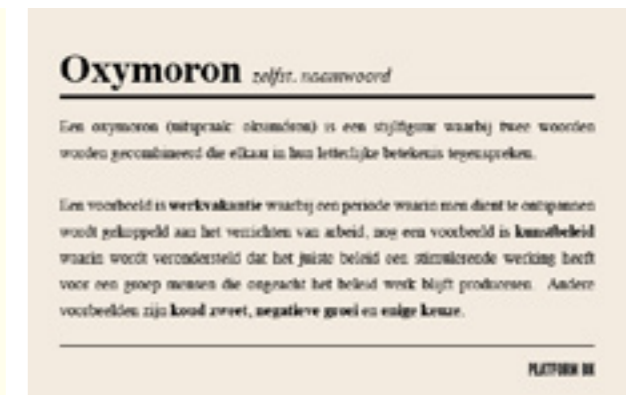
Omdat we op structurele wijze een bijdrage willen leveren aan de huidige discussie rondom kunst en cultuur hebben wij een team samengesteld dat structureel weerwoord biedt op kunstbeleid en berichtgeving in de media.

Mariska van den Berg (1964), Matthijs de Bruijne (1967), van Duijvenboden (1981), Jaring Dürst Britt (1981), Jack Segbars (1963), Irene de Craen (1980), Puck Verkade (1987), Jean Bernard Koeman (1964), Steven ten Thije (1980), Liesbeth Bik (1959) en Jos van der Pol (1961), Merijn Oudenampsen (1979), Daniel van der Velden, Huib Hays van der Werf (1976), Vincent van Velsen (1987), Barbara Visser (1966), Frank Koolen (1978), Eelco van der Lingen (1971), Rune Peitersen (1971), Christel Vesters (1972), Esther Polak (1962), Joris Lindhout (1981), Alexander Mayhew (1973), Wendelien van Oldenborgh (1962), Lonnie van Brummelen (1969) en Siebren de Haan (1966).

WW#13 Open voor kritiek?

WW#12 Daamens mol

WW#10 Populistischer dan ooit

WW#9 Gezocht: heer/mevrouw Perfect

WW#7 Beste afstuderende kunstenaar

WW#5 Wij feliciteren het Rijksmuseum!

COLOFON

TEKSTEN

Rune Peitersen – Voorzitter
rune@platformbk.nl

Yuri Appelo – Onderzoeker
youri@platformbk.nl

Lise van Zaalen – Ledenwerver en fundraiser
lise@platformbk.nl

REDACTIE

Carine Portengen – Coördinator
carine@platformbk.nl

FINANCIEEL VERSLAG

Yvonne Grootenboer – Financiën en organisatie
yvonne@platformbk.nl

VORMGEVING JAARVERSLAG

Studio Inherent
www.studioinherent.com

PLATFORM BK

Vereniging Platform Beeldende Kunst

Da Costakade 158

1053 XC Amsterdam

+316.19993411

info@platformbk.nl

www.platformbk.nl

**PLATFORM BK,
ACTIEVE DENKTANK
VOOR DE KUNST**

PLATFORM BK